

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Olvasóinkhoz.

Lapunk ezen számát mindazoknak, akik a múlt évben előfizetőink voltak, s akiket előfizetőink voltak szivesek, mint az új szőlőkultúrával foglalkozókat bemondani, megküldöttük.

Megküldöttük szóval mindazoknak, akiknek ez évi első számot megküldöttük és azt vissza nem küldötték.

Lehetnek egyesek, akik ezen eljárást kifogásolják, de ha egy kissé körültekintenek, látni fogják, hogy ezen eljárás nemcsak a vidéki lapoknál van gyakorlatban, de a fővárosi szaklapok nagyrésze is hasonlóképen jár el.

Hát miért képezzen a mi kis lapunk kivételt?

Tehát megküldjük a jelen számot is mindenkinek, kinek az első számot megküldöttük, azon kérelemmel, hogy akik kis lapunkat pártolásra méltónak találják, legyenek szivesek előfizetési díjukat — egy évre két frtot — beküldeni.

Akik pedig nem kívánják lapunknak további küldését, avagy arra nincs szükségük, szépen kérjük: sziveskedjenek jelen számunkat visszaküldeni és ezzel tudomásunkra hozni elhatározásukat. Mert akik a jelen számunkat is megtartják, azokat rendes előfizetőink sorába iktatjuk, azoknak a lapot állandóan küldjük, és ha az előfizetési díjat be nem küldenek: postai megbízás útján fogjuk a postaköltség hozzászámításával beszélni.

Midőn ezt tudomásra hozzuk, kis lapunk támogatását kérve, maradtunk

tisztelettel

A szerkesztőség.

A szőlő kölcsönökről.

A legtöbb dolog a gyakorlatban lesz teljesen ösmert. Ez áll az 18. 6. évi V. t. cz. is, mely a szőlők felujtására adandó kölcsönről szól.

Ma még kevesen vannak tisztában a törvény teljes szellemével. Annyit már tudunk, hogyha valaki a földjét megfordítja, és ha azt kész nyelven vagy nyelvnélkül eszközölt fás ojtással, vagy zölden eszközölt párosítással, vagy Czeiner-féle eljárással készített kész ojtványokkal telepíté be: kölcsönben részesülhet.

De azt, hogy ha valaki helyben eszközölt ojtványokkal akár döntés útján telepít is, hogy részesülhet-e kölcsönben, vagy pláne már egy ekként telepíteni megkezdett, de még teljesen be nem állított szőlője van, részesülhet-e kölcsönben: azt különféleképen értelmezik.

Egy tekintélyes szakférfiutól a napokban erre vonatkozólag egy véleményt kaptunk, mely ha áll: akkor a telepítésnél a legmesszebb menő tetszésszerinti választás van megengedve.

Az illető jeles szakférfiu azt állítja, hogy téves azon feltevés, hogy csak azok részesülhetnek kölcsönben, akik megforgatott talajba ültetnek kész ojtványokat.

Azt állítja, miszerint a törvény nem így de úgy értelmezendő, hogy ott nem az ültetés illetőleg telepítés mikéntje van szabályozva: csak a nemesítési eljárás.

Csak az van kimondva, hogy a nemesítés csak nyelven, vagy nyelvnélküli párosítással, a zöldojtásnál pedig szintén párosítással, avagy Czeiner-féle zöldojtással kell a nemesítést eszközölni.

Egyébként pedig meg van engedve az, hogy a tulajdonos a már beültetett alanyait akár fásan párosíthatja, akár zölden a fönnebb mondott eljárással nemesítheti, és azután az így eszközölt ojtványokat helyben el is döntheti.

Hiinni akarjuk mi is, hogy ez így van. Mert ha másként volna, egyenesen kedvezményben részesülne az, aki ezután telepít; az pedig aki eddig úttörőnek vállalkozott, s nehéz viszonyok között már sikeresen telepített, büntettetnék azzal, hogy a kedvezményes kölcsönben nem részesülne.

Mikor az 1896. évi V. törvényt alkották; a cél az volt, hogy a szőlők felujtásával küzködő gazdák támogatásban segélyben részesüljenek, hogy így önmagok javát elősegítvén, a a nemzeti elveszett nagy vagyont helyre állítsák.

Ahol tehát ily nemes cél lebegett a törvény alkotók előtt, nem lehetett szándék az, hogy ne egyenlő mértékkel mérjenek; nem lehetett szándék az, hogy az uttörők a kezdők kizárassanak a nyujtandó előnyökről.

Ha ez így áll, akkor azok, akiknek eddig már van kész telepük van, azt tetszés szerint akar magas fásojtással, akar zöldoajtással nemesíthetik, és azután azt akár levágva ültethetik el, akár helyben eldönthetik.

Ha ez meg van engedve, s így csak a nemesítési módozat van szabályozva: akkor nincs eltiltva az sem, hogy valaki alkalmas alanyát, helyben, töben párosítva be ne ojtassa.

Ezek szerint csak az ékojtás és szemzés lenne a műveletből kizárva.

Ezen elven tovább haladva mindazok részesülhetnek a kölcsönben, akik szőlőjüket a mondott eljárással telepíteni évekkel ezelőtt megkezdték. Mert azon kijelentés, hogy azok, »melyek már termő állapotban vannak« nem úgy értendő, hogy ha az ojtványok részlegesen teremnek, hanem ez alatt az értetik, hogy már teljesen benemesítve termő állapotban van.

Mint mondánk minden új dolog gyakorlatban világlik meg és lesz ösmerté; azért az itt elmondottak még nincsennek megvilágítva. De annyi oldalról lettek már hasonló kérdések felvetve, hogy ennek megvilágítása csak napok kérdése.

Azért tehát, a mult számban kijelentett azon értekezéssel, hogy miként kell egyéb módozati telepítésre nyerendő kölcsön iránt a kérvényt felterjeszteni, lapunk legközelebbi számáig várunk. S akkor már ezen eldöntött kérdéshez alkalmazkodva, fogjuk további értekezésünket s a költség kimutatásokat összeállítani. melyben azután mindenki megtalálja az általa tervezett telepítés évi és összes kiadásait.

A szemzésről.

Az utóbbi időben sokat irtak össze a szőlővesszőnek szemzés által eszközendő nemesítéséről. Én is több féle szemzéssel tettem kísérletet, melyekből csak egy eljárás adott sikert; nevezetesen:

A tön meghagytam 2—3 szál vesszőt, azt 100—120 cmeter magasan a szőlővessző héja alá, mint a gyümölcs fát szokták benemesíttettem; raffiával bekötöttem, és a nemesítés fölött, az első bütyöknél, a bütyök válasz falán a vesszőt elvágtam. Azután a beojtott szálvesszőn az alantabb levő összes rügyeket kivágtam, és helyeit ojtó viaszszal bekentem. Azután a beojtott szálvesszőt a szőlő örömjába lehúztam úgy fektetve, hogy a nemesítés helye illetőleg a nemes rügy fölfelé állt, s azt egy kevés földdel betakartam. Így jártam el a tön levő többi ojtványokkal is.

A siker igen szép lett, mintegy 40—50%-tőli eredmény jutalmazta fáradságomat.

Az ilyen eljárás igen alkalmas a már beojtott szőlőben levő hiányok pótlására; mert a megfogamzott ojtványt őszszel helyben ellehet dönteni, s az itt ott előforduló vad tőkétet nemesekkel pótolni.

Ha több vadtőke vagy több hiány van egymás mellett, avagy ha a szomszéd tőke rossz fajtájú, melyet a gazda jobbal akar fölcserélni, akkor a vadtőke vesszejeit oly magasan kell beszemezni, hogy az eldöntve a szükséges helyre elérjen.

Ha nem volna más módozata is a hiányzó tőkék foltozásának, akkor ezen eljárás ajánlandó lenne.

De hát többféle, és könnynyebben eszközölhető nemesítési eljárásokkal is rendelkezünk.

Ilyen első sorban a zöldojtás.

Ez szaporább, és biztosabb sikert ad. Ha ez nem tetszenék, akkor ugyancsak a szál vesszőt lehet akár párosítással, akár ékezve oly magasan ojtani, amily magasan a hiányzó tőke kívánja.

A magasan eszközölt nemesítési eljárások közül legnagyobb sikert ad az ékezéssel eszközölt nemesítés. Ha jól vitetik keresztül, és rendesen takartatik a föld alá: *alig marad el valami*.

Ezen eljárás magas fás-ékezésnek vagy mint a munkások hívják, *levegős-ékojtásnak* neveztetik. Eljárása a következő:

A tön 4—6 szál vesszőt egyenlőtlen magasságban elmetszünk, a beojtandó vesszőt a bütyök felett egy ujnyira vízszintesen elvágjuk, és az alanyon megmaradt szárnyat a felső bütyökig a középben behasítjuk.

A nemes gallyon a rügy alatt éles éket vágunk, oly hosszú metszlappal, hogy ha az ék a hasitékba betolatik, az ék metszlapjából egy vonalnyi kimaradjon. Azután viaszszal bevont spárgával megkötjük, s a földalá huzzuk.

Ugyanugy eszközölhetünk nyelves vagy nyelvnélküli párosítást is.

A szemzésről kívánván szólni elmondom még, hogy én a felül megnevezett szemzési eljárásom kívül kétféle módozattal tettem kísérletet.

Levágtam a nemes rügyet lehető nagy paizsal, s az alany vessző izületén hasonló nagyságú levágást eszközöltem, azután a paizsos rügyet az alanyra reá kötöttem.

Ugyancsak levágtam a nemes rügyet paizszsal, és az alany rügyet hasonlóképen levágtam, s a nemeset reá kötöttem. Az egyiknél a szemzést az izületen, a másikonál a rügynél eszközöltem.

Az eredmény oly silány lett, hogy ezen eljárást senkinek sem ajánlom. De egyáltalában nem ajánlom a szemzés egy nemét sem, mivel a párosításban, a zöldojtási eljárásokban oly biztos nemesítési eljárásokkal rendelkezünk, hogy ezek birtokában: a szemzésekkeli nemesítés nem egyéb, mint kezdőknek való mulatságos kísérletezés.

János gazda.

Héj alá való ojtás.

A helyben eszközöndő ékojtást mint már a lapok terén többször említettük, nem tanácsos korán eszközölni, mert ha az ékojtás korán eszközöltetik, és ezt hosszantartó esőzés követi: *az alany hasítékai megtelnek sáros vízzel, mely a sikert hátráltatja,*

Ha az időbeosztásunk úgy kívánja, hogy a helybenoajtást korán eszközöljük: akkor ojtunk *héj alá*, melynek eljárása a következő.

Az alany földszint elvágatik vízszintesen, s a déli oldalon a héjon egy kis hasítás eszközöltetik, melyből kiindulva az alany vessző héja nagy vigyázattal felszedetik. Ezután a nemes galy a rügy közepén ahol a válasz fal található: a rügygyel ellentétes helyen vízszintesen bevágatik annyira, hogy csak egy kevés fás rész maradjon, ezután a nemes gallyacskát kezünkben megfordítjuk, s ezzel egyenlő arányban ameddig a rügynél vízszintes metszés behatolt levágjuk, s így nyerünk oly ojtógallyat, mely a rügyig vízszintesen be van vágva, s innét függőlegesen csüng le a megmaradt kis fás rész.

Ezután a rügy alatt levő kis paizs alsó végét hegyes és éles alakúvá vágjuk, hogy a felszedett héj alá betolható legyen.

Ezután a nemes gallyacskát a héj alá ha bedugtuk annyira, hogy a nemes gallyacska vízszintes lapja, az alany vízszintes lapjával teljesen össze ér: a nemes gallyat erősen az alanyhoz kötjük, és az egész művelési helyet jól kigyúrt agyaggal bekenjük, s az egészet földdel besírkézzük.

Ezen ojtási eljárás nem egyéb, mint a gyümölcsfánál alkalmazni szokott héj alá való ojtás. Csakhogy ott egy éves gallyon eszközölhető legsikeresebben, míg a szőlőnél csak a 2—3 éves tőnél lehet alkalmazni: mert egy ily idős alanynak, különösen a földben való

részben már van annyi héja, hogy ezen művelet keresztül vihető. Ellenkezőleg egy éves vesszőnél *alkalmas héj nem igen található*

Mult évben ily eljárással rendkívüli sikert értem el.

Ezen nemesítési eljárással a nemes gally ki nem szárad, mivel a héj alatt levő nedvből táplálkozik. A belcsatorna nem szenved sérülést, s alany nem repesztetik ketté.

Kívánatos lenne, hogy többen tennének vele kísérletet, s az eredményeket nyilvánosságra hoznák.

Különösen akkor lehet ezt sikeresen eszközölni, ha idős tőkét szándékozunk benemesíteni, s a vastag nyakba félünk ékre ojtani.

Abonyi Erneszt.

Két nemesítési eljárás.

A törekvő emberi ész mindig jobbat, és czélszerűbbet keres minden téren. Így van ez az ojtás terén is.

Ily feltalált, s már imitt-amott alkalmazott ojtási eljárást illetőleg szőlőtelepítést kívánok bemutatni.

Ha az európai szőlő még jó karban van, ha még a filloxera nem támadta meg; egyesek, különösen Franciaországban a következőképen alakítják át amerikai alanyra biróvá.

Kora tavaszon a nyitás után a tőke mellett gödröt ásnak, ahova az ép egészséges amerikai ellenálló gyökeres alany vesszőt rendesen betesznek, de nem metszik meg.

Most figyelemmel kísérik; s mikor az így beültetett ellentálló gyökeres vessző életre kel: akkor a tőke nyakánál vízszintesen elvágják, s rajta úgy 3 mm. hosszú éket vágnak.

Ekkor azután a régi tőke nyakát alulról fölfelé bevágják, úgy hogy a már megvágott ék oda beférjen. Ezután erősen betolják és megkötik.

Az így eszközölt nemesítés legtöbbször összeforr, s ha teljesen összeforrott, a reá következő öszön a nemes gyökeret a forradásnál elvágják, s így a táplálást az ellenálló amerikai tő veszi át.

Egy másik nemesítési módozat éppen ennek ellenkezője. És abból áll, hogy tavasszal, midőn az ellenálló amerikai tő kezd életre kelni, azt szokásosan megmetszik, és egyidejűleg a föld színénél a oldalon felülről lefelé, egy 3 cm. hosszú, a gyökér közepe felé hatoló bevágást tesznek.

A nemes gallyat ékre megvágják, és a bevágásba szabályosan betolják és megkötik.

Később, ha a vad alany kihajt, hogy a forradást jobban elősegítsék: a hajtásokat eltávolítják; s ha a forradás teljesen beállt, öszszel vagy tavasszal a felesleges ellentálló vad alany fejezetét levágják.

Ezen két eljárással is szoktak szőlőket felujítani. Akinek tetszik itt a tavasz, tegyen kísérletet.

Levelezés.

I.

Tek. Szerkesztő ur! Egy tervet terjesztek elő a következőkben : Van nekem 1000 □-öl fordított szőlőtalajom. Ezt szándékozom ez év tavaszán kész ojtványokkal betelepíteni.

Kész ojtványom nincs, a berzerzési ár pedig nagyon magas. Mivel pedig mintegy 2000 sima ripária portálistszal rendelkezem, azt gondoltam, hogy *ezeket beojtatom.*

De nem rakom ki iskolába, hanem kiültetem állandó helyeikre és pedig úgy, hogy két ilyen ojtványt teszek egy-egy helyen egy más mellé.

Amelyik megered s összeforr, azt ott hagyom, a másikat pedig eltávolítom.

Igy gondoltam én olcsón, kevés költséggel szőlőmet betelepíteni.

Kérdem: *jó lesz-e ez így?*

Felelet. Az elmondott eljárás nem új. Számosan tettek már hasonló eljárással kísérleteket.

Tudunk esetet, hogy jól sikerült; viszont tudunk esetet, hogy az eljárást nemcsak a kiadással fizették meg, de mellette egy évet veszítettek.

Szóval ezen módozata a telepítésnek nem tartozik a rendszeres telepítések közé.

Ha azonban ettől nem akar elállani, úgy legalább azt tegye meg, hogy gyökeres alanyokba ojtson. Mert ebből mégis nagyobb százalék eredmény várható

Égyet azonban ne feledjen el, hogy a meg nem eredt ojtványok helyeit ősszel vagy tavasszal, kész ojtványokkal foltozza ki. Mert a meg nem eredt vagy helyesebben mondva egybe nem forrott ojtvány alanyát a reá következő évben sem ékkel, sem fásan, sem zölden nem lehet beojtani, S így várnia kell 2—3 évet, míg az vagy fásan, vagy zölden beojtható lesz.

Szóval az ilyen eljárás csekély sikert ígér, sok idő fecsetlést von maga után és azt, hogy a telepet két éven át kevés remény mellett kell dolgoztatni, míg ha az ojtványokat iskolába rakja: a területet másra használhatja, mely jövedelmet hoz, s az iskolában az ojtványokkal kevesebb fáradsággal lehet fentartani.

Azért tehát az ilyen bizonytalan telepítést *nem ajánljuk.*

II.

Tek. Szerkesztő úr! Évekkel ezelőtt fogtam én is a szőlők felújításához.

Mielőtt azonban az első szálvesszőt a kezembe fogtam volna, több vidéket beutaztam, több szőlőtelepet megtekintettem, s egész felvidulva láttam egyes helyeken oly ojtvány szőlőket, melyek már akkor is szépen álltak, szép termés hozammal jutalmazták a tulajdonosok fáradságait.

Láttam kész ojtványokkal betelepített szőlőket, láttam helyben ékojtással eszközölt felújításokat.

Teljesen igaz az, hogy a kész ojtványokkal betelepített szőlők kevésbé voltak hiányosak, de igaz az is, hogy a helyben eszközölt ékojtással betelepített szőlők is igazán meglepően szépek voltak.

Ekkor ezután előttem állott a szabadválasztás.

Meg hánytam-vetettem a dolgot, s úgy állapotodtam meg, hogy a kézben ojtás *sok esélylyel* jár; a kész ojtványok beszerzése felette *sokba jön*, míg a helybeni ojtás kevésbé szakértőkkel is eszközölhető, de meg az felettébb kevesebb kiadást is igényelvén: *én a helyben eszközözlendő ojtás elvét láttam előnyösebbnek, és annál is maradtam.*

Manapság vannak 3—4 éves gyönyörű helyben ojtásaim, melyek már termettek is és pedig egész dusan.

Most egyszerre azt veszem észre, hogy a helyben eszközölt ékojtások iránt, hogy őszinte legyek; kezd bennem a bizalom alá szállni.

Keresem ennek az okát, s kérdem önmagamtól: mi idézte bennem eme erősebb fokra lépő bizalmatlanságot? Ha a helyben eszközölt ojtványaimat nézem: *az teljesen megnyugtat!* Tehát az ok nem ebben, de abban keresendő, hogy a szaklapok általában és mindenütt a kész ojtványokkal kiültetést ajánlják, hogy a szőlők felújítására nyújtandó kölcsönöknél szintén arról szólnak; míg a helyben eszközözlendő ékojtást nem engedik meg, arra kölcsönt nem adnak.

Sokan vagyunk ebben az országban akik úgy tételődünk, *s kérdjük mit tegyünk?*

Bár kis lapunk többször válaszolt ily kérdésre, azért még sem látom feleslegesnek, ha ezen kérdés tisztázását most mikor a tavaszi munka előtt illetőleg az ojtási idő előtt állunk, újból felvetem, s kérem tessék nézetét nyilvánítani.

Bpest.

Dr. S. K.

Felelet. Felette nehéz dolog az ár ellen küzdeni; nem kevésbé nehéz dolog most a helyben eszközözlendő *ojtások mellett sikra szállni.*

Meg azután lelkiismeretes dolog is. Bár vannak sokan, akik elég tapasztalat és kísérlet hiányában felvetnek egy eszmét: azzal aztán végig lovagolnak a szaklapok hasábjain, nem gondolván meg azt, hogy hányan és hányan olvassák azt, hányan követik a szépen elméletileg helyesnek látszó dolgot. S azután mily keserű csalódások származnak a profetoskodásból, s mennyi kár szál azokból egyesekre

A dolog úgy áll, hogy a helyben eszközölt ékojtásokat évek óta számosan készítették, számtalan szőlők vannak ezzel felújítva.

Ezek beszélnek, ezek tesznek a helyesség vagy helytelenség felett tanuságot.

S mit látunk? azt, hogy a jól keresztül vitt ékojtások ha azok állandóan jól kezeltettek: *maig is állanak, most is diszlenek.*

Vannak 12—14 éves ilyen telepek. Ezek azt igazolják, hogy *az ékojtások beváltak, s bevállanak továbbra is.*

Tehát nincs a legkevesebb ok sem az így telepített szőlők jövője felett aggodalmaskodni.

Hogy a jövőben folytattassék-e, az az illető telepítőtől függ.

Én határozottan kimondom, hogy a *helyben eszközlött ékojtással jövőre is lehet a szőlőket felújítani.*

Azt nem fogadom el, s nemírom alá, hogy a kész ojtványokkal tartósabb szőlőt lehet elő állítani. Azt sem fogadom el, hogy ékojtásokkal a szőlő állandóan hézagos lesz. Minden a gazdától függ.

Azt sem fogadom el, hogy a kész ojtványokkal való telepítés előbb terem és hogy dusabb fejlődésű lesz. Mert ha azt az egy évet is hozzá vesszük, amikor a kézben ojtás készül és oskolában kezeltek: *legkevesebb 4 évet kell venni, mikor teremni kezd.* Ha az alany vesszőt helyére ültetjük s ott ojtjuk be: az 4 évre biztosan, sőt már a 3-ik évben is terem.

Itt álljunk meg. Mert nem akarok a helybeni ojtás előnyére annyit felhozni, hogy abból valaki *a kész ojtványokkal telepítésre hátrányt vonjon le.*

A kész ojtványokkal telepítés össze hasonlíthatlanul kevesebb fáradsággal jár, mint a helyben ojtás. Mert míg a helyben ojtást évenként nagy fáradsággal kell szaporítani, addig a kész ojtványokkal az első években alig van nagyobb munka.

Aki teheti s van hozzá tehetsége, vagy a törvény által biztosított költsönnel szándékuk telepíteni: *az minden esetre forduljon a kész ojtványokkal telepítéshez.* Aki azonban nem rendelkezik elég pénzzel és nem akar kölcsönrel telepíteni, és a helyben ojtással szándékozik telepíteni: *az sem késsen; telepítsen helyben eszközlendő ojtásokkal.* A fődolog az, hogy *telepítsen; mert az új szőlőkultúra, hogy az egyéb gazdasági foglalkozás mellett magát a legjobban kifizeti: az már eddig is fényesen be van bizonyítva.*

A szőlőszet terén nem szabad az embernek soha sem a szélsőségekbe menni. Most általában a kész ojtvány telepítésről beszélnek. Ez foglalja el a tért. De nagy hiba volna, ha e mellett a helyben eszközlendő ékojtásokról megfeledkeznénk.

Ha nem adnak elég megnyugvást az ojtásokkal hazánkban elért eredmények, úgy adjanak erőt azon hírlapi közlemények, melyekben a francia szőlőszetekről beszélnek.

Franciaországban ma is ojtanak ékre, sőt újabb és újabb gépeket találnak fel, melyek egyenesen az ékojtás metszlapjainak vágására használtatnak.

Az elv az legyen, hogy mindeu ojtási eljárás jó, ha az: *kellően vitetik keresztül.*

Homoki szőlők ültetése.

A homoki szőlők ültetése az utóbbi időkben felette nagy mérvet öltött.

Ha a homoki szőlőkulturát a multival egybehasonlítjuk, csalhatatlanul megtaláljuk azon különbséget, mely a régi és a legutóbb termelt homoki borok között jelentkezik.

A multban a homoki bor mit sem ért, figyelmet sem vetettek reá; manapság a homoki borok között olyakat találunk, melyek még a legnagyobb igényeket is teljesen kielégítik.

Ezek alatt az asztali könnyű savanykás borokat értjük. Mert tüzes bikavért, vagy zamatos rajnai zizlinget, avagy muskolatot a homok talajon sohasem keressünk.

E szerint a homoki szőlők termelésénél a mennyiségre törekedjünk; a minőség tekintetében ismét a hegyi szőlőké lesz a jövő.

A homoki szőlők tulajdonosai tehát csak a sokra törekedjenek, vagy pedig csemege-szőlőt termeljenek.

A homoki szőlő beállítása sokkal több bajjal jár, mint ezt az azzal nem foglalkozók gondolják.

Eltérve a pajor kártékonyságától, sok baj van a beállítással.

A teljesen immunis homok az: mely fut, melyet a szél fel-emel és elvisz. Ha azután az ilyen futó homokon ültetett szőlőt a szél hordása tekintetében az Istenre bizzuk, akkor a szél garázdálkodik, a gazda pedig évekig küzd a telepítéssel.

A homoki szőlőt könnyen és czélszerűen betelepíteni úgy lehet, ha előbb a talajt megforgatjuk, gyökeres vesszőkkel beültetjük s az ültetés után szalmás trágyával meghintjük.

A fordított talajban a gyökeresvesszőkkel, ha a homok szalmás trágyával az ültetés után azonnal gyengén beterítettik, a siker biztos.

Az ilyen eljárás sok kellemetlenségtől és sok feles kiadástól meg-óvja a gazdát, s a szőlőterület csakhamar beáll s termi a sok bort, mely azután legalább egy hosszú ideig jól kifogja magát fizetni.

A biztos sikerhez tehát három kellék kell; a talaj fordítás, a a gyökeresvessző ültetés, és az ültetés után, a területnek szalmás trágyával leendő megborítása.

Egyről-másról.

Az 1896 évi V. t. cz. értelmében azon szőlős gazdáknak, akik ojtványaikat eladásra készítik, legyenek azok fás vagy zöldajtások, alkalmazkodni kell a törvény és ez alapon kibocsájtott miniszteri rendelethez.

Először is, a fás ojtásokat egyszemesen kell csak is párosítás-sal készíteni; mivel a kétszemes esetleg ékkel eszközölt ojtványok-

nak azok, akik a nyert kölcsönrel telepítik szőlőjüket: nem lehetnek vevőjeik. S így azok csekélyebb árért lesznek értékesíthetők.

Akik eladás céljából eszközlik zöldojtásaikat: az eddig jónak bizonyult baranyai féle zöld ojtásokkal fel kell hagynók, s vagy az izületeni párosítással, vagy Czeiner-féle egyszemes ékojtással kell a zöld ojtást eszközölni.

A Baranyai-féle zöldojtásnál a bütyköt vágták ékre és azt helyezték a bütykőn vágott hasításba. A kettő között az a különbség, hogy most az éket az izületen kell vágnunk, és ezt kell helyezni a bütykőn eszközölt hasításba.

Most ez van előírva, aki jobb árt akar elérni ojtványaiért: az előíráshoz kell alkalmazkodnia.

* * *

Az ültetésnek sikerét felettébb előmozdítja az, ha a sima vessző héját alulról, az alsó izületen felkarmoljuk, szóval ha a héjat felszakítgatjuk.

Sokan ezt úgy értelmezik, hogy késsel a héjat levagdossák.

Ez az eljárás helytelen. Mert ha a vessző fás része így megfaragtatik: *a vesszők sebet kapnak.*

A vessző héja lekarmolásának célja az, hogy a nedvességet ott is felveszik. S mivel a forradas az ojtványoknál is, a külső héjnál veszi kezdetét, a cél az, hogy a leszedett alsó héjon dudorodás álljon be, mely előbb gombásodás alakú lesz és a vessző ezen gombásodott részén is táplálkozik; míg a gombásodott rész a tápszer után iparkodván kinyulik a talajba s belőle gyökér fejlődik.

Tehát az ültetésre szánt vessző alsó izületeinek alsó és felső héja helylyel-közzel felszaggatandó, de a fás részeknek megfaragása káros.

A szaggatást közvetlen az elültetés előtt kell eszközölni.

* * *

Az izületen eszközölni való zöld párosítást csak kizárólag gumi szalaggal lehet kötni. A gumi állandóan szorít, s így a szél a metszlapok közé nem juthat be.

Azonban arra kell figyelni, hogy a gumival eszközölt párosítás korán lehetőleg május hó elején eszközöltessék; addig míg a forró napok be nem következnek. Különben a gumi szalag a meleg forró napon elveszti rugékonyságát és lepattog.

Raffiával pamuttal kötött párosításból: *kevés eredmény van.*

* * *

A zöldojtás erősödésére és teljes beérésére, nagy befolyással van az, hogy a zöldojtványok ne magasan eszközöltessenek. A magasan eszközölt zöld ojtványok ritkán adnak erős ojtványokat.

A zöld ojtás megeredése után sőt előbb is, a mellék hajtásokat el kell távolítani. Rosz okoskodás az, hogy egy tőkén több ojtás és egyidejűleg több amerikai vadhajtás is meghagyassék. Ha valahol, úgy itt van ez beigazolva, hogy egy rókárót két bört nem lehet lehuzni.

* * *

Az elültetett sima vesszőt, az elültetés után azonnal be kell sírkézni, nehogy a metszés helyén beszáradjon, és a kevés felvett nedvet kilehelje.

Rosz szokás az, ha a gyökeres vesszőket vagy ojtványokat kiültetés alkalmával mindjárt *metszük*.

Metszés nélkül kell azt elültetni, s akkor van ideje a metszésnek, ha már életjelt ad, mely arról tudható meg, hogy a vessző rügyei barkásodni kezdenek.

Ha mindjárt elültetéskor megmetszük a vesszőt: a töke a gyökerek elhelyezésével és a tápszerek felvételével küzd, s a felső sebek beheggesztésének munkájával is meg van terhelve. Ellenben ha egyszer a gyökérzet a nedv felvételét megkezdette; *a felső sebet féltőbb könnyebben beheggeszti*.

Kérdések és feleletek.

1. **Kérdés.** Melyik a legjobb permetező gép, s hol lehet azt beszerezni?

Hol lehet legjutányosabban a legtisztább rézgáliczot beszerezni?

K. S.

Felelet. Én a Vermorel féle »Eclair« permetezőt tartom a legjobbnak. A rézgálicz Budapesten a Mezőgazdák szövetkezeténél szerezhető be.

2. **Kérdés.** Beküldöttem néhány szál kötanyagot, melyet egy feltalálótól kaptam azért, hogy arra vonatkozólag nézetét nyilvánítani sziveskedjék.

T. A.

Felelet. A beküldött kötanyag pamut, mely faggyu és viasz keverékekkel van bevonva.

A viasszal belehet vonni anélkül, hogy abban valakinek feltalálását fizessük meg. A faggyura pedig nem csak nincs szükség, de minden zsiros anyagféle károsan hat az ojtványra, ha az feloldódván a metszlapok széleihez jut.

Tehát a beküldött kötanyag nem alkalmas.

3. **Kérdés.** Sziveskedjék arra nézve felvilágosítást adni, miért ajánlják a kézbeneszközölt ojtványokat Richter-féle eljárással elrakni?

Mi előnye van annak, ha az ojtványok sírkékben rakatnak?

S. G.

Felelet. A Richter-féle eloskolázása az ojtványoknak azért előnyös: mivel a vegetáció itt előbb megindul, s így a forradás előbb be áll. Ez azért van, mivel a vesszők alig helyeztetnek be 3—4 ujnaira a földbe; a többi föld melléje felhuzatik, s így sir alakot képez. Azért nevezik sirkézésnek.

A nap az ilyen sirke oldalain könnyebben át melegíti a föld azon részét, ahová az ojtvány berakatik; s így a fejlődés 10—14 nappal előbb áll be.

A sirkézett ojtványnál a vadhajtások kevésbé törnek elő.

A nemes ojtógally kevésbé ver gyökeret.

A sok esőzés a sirkéről le folyik, s így a nedvesség nem lévén oly tartós, mint a lapos földben, kevésbé rohad el a kötanyag, kevesebb nedvesség jut a metszlapokhoz.

A gyökerezés, szóval a nemes részből elétörött gyökerek kevés fáradsággal kevés munkával eltávolíthatók.

Augusztus elején, midőn a forradás beállott, a föld az ojtványoktól eltávolítható; s így a forradás helye a levegővel érintkezvén, felette jobban fejlődik.

Őszszel ha a kiszedés következik, azt felette csekély költséggel és könnyen lehet kiszedni.

Ez végre ami igen fontos, kiszedés alkalmával egész könnyen és bátran meglehet látni a gyengébben egybeforrott ojtványokat, és azok a jövő évre erősödés végett a sirkében hagyhatók, melyekből jövőre erősebben egybeforrott ojtványok lesznek.

Ennyi előny eléggé ajánlja a Richter-féle oskolázási eljárást.

4. Kérdés. A mult év augusztus havában egy remek homoki szőlőt tekintettem meg, ahol a munkások a tőke mellől kis kapácskával a homokot eltávolították és a tőke felső gyökereit elvagdosták.

Kérdem mire volt jó ez az eljárás? s ha előnyös, lehetne-e azt az ojtványoknál is alkalmazni?

Miskolcz.

J. F.

Felelet. A szőlőtőnek azon tulajdonsága van, hogy legalul, különösen ha azok hoszuak csekély gyökérszet képződik; ellenben felül terjeszkedik. Ennek okát sokféleképen lehet megfejtani.

A föld felszínénél felette táplálóbb talaj van mint lent és az könnyebb is, a levegő is itt könnyebben hozzá fér; míg alulról keményebb a talaj, kevésbé érinti a szabad lég, s így a gyökér fejlődés gyengébb.

Azzal, ha a felső gyökereket elvagdossuk azt érjük el, hogy az alsó ugy nevezett tápgyökerek, mivel a tápszerek felvételére jobban reá vannak kényszerítve erősebbé lesznek, s jobban kifejlődnek.

Ha szárazság van, a felül elgyökerezett tőke a felső szárazabb

talajból alig bír elég táp nedvet fölvenni, s így a vegetáció gyengébb lesz. kisebbek lesznek a szőlők bogyói. Ahol azonban a gyökérszet felülről eltávolítottván a tőke alulról táplálkozik: a fürtök bogyói mindig dusabbak lesznek.

Ha télen jó mélyen fedünk, ami felette előnyös a talaj érette porhanyóvá tételére, a felül levő gyökerek száraz hideg télen sokat szenvednek.

Ha a tőke gyökerei felül hatalmasodnak el: akkor az alsó elhanyagoltván a tőkék mozognak, köz nyelven kotyogóssá lesznek, míg az alatt megerősödött gyökerü tőke szilárdan áll.

Ennek következménye könnyen érthető. Azért tehát igen is előnyös a felső gyökerek eltávolítása. Csakhogy nem augusztus hóban kell eszközölni, mikor a tő fürtökkel rakott, mert akkor nagy visszaesés áll be, s a fürtök nem fejlődnek.

A gyökerek tisztogatásának ideje tavaszon akkor van, midőn a nyitást elvégeztük. Ekkor a vegetáció erős, s a cél jobban elérhető.

5. **Kérdés.** Egy társaságban azon kérdést vetették fel: mennyit ér egy magyar hold ojtott szőlő. Sziveskedjék erre nézetét nyilvánítani?

Budapest.

Gy. K.

Felelet. Általános elv az, hogy minden annyit ér: amily összegnek a jövedelmét előállítja. Egy hold jól beállott ojtvány szőlő jó kezelés mellett, rendes viszonyok között ad mintegy 40—50 m. mázsa szőlőt, melyből ha a fürtök teljeseek, 28—35 hektoliter bort lehet szűrni. Ha azt 10 frtjával is vesszük, egy magyar hold szőlő terület bevétele 348—560 frt. Ha ebből leszámítjuk az évi munkáltatást 50 mondjuk 60 frtot, marad jövedelem 300—500 frt, mondjuk 400 frt. Ha most más eshetőségekre fagyra jégre számítunk is, évenként egyre másra lehet 300 frtot venni; így egy hold szőlő 7% kamatot véve 4000 frtot meghaladó tőkének felel meg. De hát ily összeget nálunk még senki sem ért el egy hold szőlőjért.

Tudunk azonban eladásokat, ahol egy magyar hold $\frac{3}{4}$ részben beállott ojtvány szőlőért 1500—1600 frtot már eddig adtak

A tett kérdésre ezen számításal vélünk megfelelhetni.

Künn a szőlőben.

A márczius hó a kikelet hónapja. Ekkor már a szőlős gazda is kezd a tavaszi munkához készülni.

Kezdődik az első munka a szőlők kinyitása. Azonban ezt meg kell előzni a szőlőben levő vermek kitisztításának; azért, hogy a veremben levő föld a fedéssel a sorokba elhuzható legyen.

Sokan azt a kérdést vetik fel: mikor célszerű a szőlő nyitását

eszközölni. Erre az a válasz, akkor mikor a föld már annyira megszikkadt, hogy a nyitás alkalmával a kapa nem ragad.

Aki nedvesen nyitja ki szőlőjét: egész éven át rossz munkája lesz a szőlőben. Tehát csak akkor nyitassunk, midőn a föld nem zsengés, midőn a kapára nem ragad.

A nyitásnál főfigyelem fordítandó arra, hogy a tőkék körül a föld eltávolitassék, különösen a fiatalabb ojtványoknál kell erre gondot fordítani, hogy a nyitás után a nemes gyökerek eltávolítása könnyebben legyen eszközölhető.

Ha az idő hidegre jár és félni lehet attól, hogy a nappal kitakart szemek rügyek meghiúsulnak: akkor úgy kell eljárni, hogy a nyitást délután 4 óra után abban kell hagyni, és az embereket más munkával kell foglalkoztatni. Mert délután 4 órától estig a kinyitott föld némileg megszikkad; ellenben ha a föld nedvesen marad: hamarabb következhetik a hiba rügyek között.

Arra is vigyázzunk, hogy a nyitott szőlőben addig nem járjunkkelünk, míg a föld meg nem szikkad; mert a nedves földön a lábnyomok megkeményednek, és cserepesedve darabosan maradnak mely sokáig alkalmatlan lesz a szőlőben.

Régi szokás, hogy ha az idő engedi: József-napja után való héten meg lehet kezdeni a szőlők nyitását.

Különfélék,

Különfélék. Mindazokat, akik kis lapunkat megtartani és jártni kívánják, kérjük: sziveskedjenek előfizetési díjaikat — egy evre két forintot — beküldeni.

Tudnivaló. Akik eladás céljából hajlandók ripária, rupestris avagy szolonis gyökeres szőlővesszőket termelni; vagy hajlandók ugyancsak eladás céljából ilyen alanyokra fás ojtványokat avagy zöldajtványokat készíteni: azok az Agrár- és járadék-banknak Bpestre ezt jelentsék be, azok megrendelésére vállalkozik.

Szőlőkölcsönök. Az Agrár- és járadék-bank a hozzá érkezett kölcsön kérvények tárgyalását és megszavazását már megkezdette. Eddigelé mintegy 800 ezer frt lett már megszavazva. Akik tehát a törvény által biztosított kölcsönöket szőlők felujtása végett kívánják felvenni: azok ne késsenek, de kérvényeiket Bpestre az Agrár- és járadék-bankhoz minél előbb nyujtsák be. Ugy hallottuk, hogy a már megszavazott kölcsönök rövid idő multán már kiutalványoztatnak.

Egy vinczellér oskolát végzett és egy évig szőlészetben mint felügyelő foglalkozott egyén, szerény föltételek mellett állást keres. Bővebben a szerkesztőség.

Eladó szőlővesszők.

Simák. Nemes Kadarka 300 ezer, ezre 4 frt. Mézes fehér 20 ezer ezre 5 frt. Vegyes csemegék a legfinomabbak 10 ezer, ezre 15 frt. Ripária szelekta I-ső osztály ojtásra való 80 ezer, ezre 12 frt. II. osztály ültetni való 40 ezer, ezre 6 frt. III. osztály oskolába való 50 ezer 4 frt. Jaquez I. o. ojtásalávaló 40 ezer, ezre 10 frt. II. o. 20 ezer, ezre 5 frt.

Gyökeresek. Nemes Kadarka 20 ezer, ezre 10 frt. Ripária szelekta 40 ezer I. oszt. ojtásalávaló 30 frt. Jaquez 20 ezer, ezre 30 frt. Othelló 5000, ezre 30 frt.

Ojtványok. Meszes talajra alkalmas jaquez alanyon. Olaszrizling, 8 ezer, ezre 130 frt. Állami felügyelő által felülvizsgált fajtisza ripária portális jóállás mellett. Sima első osztályu 50 ezer, ezre 20 frt. másod. osztályu 30 ezer, 10 frt. A vesszők 50 cm. hosszúak, épek egészségesek. Peronoszpóra ellen védve, jégeső nem érte.

Eladó borok:

1896. évi visontai fehér bor hektója 24 frt.

1896. évi siller bor 18 frt.

A megrendelésnél 25%-toli előleg küldendő, a többi utánvétetik; egyszersmind a vasuti leadó állomás bemondandó.

Csomor Kálmán

szőlő-birtokos.

Hirdetés.

Szőlészeti eszközök.

Párosítás-hoz való hüvelyek, finom aczélból egy szakasz 2 frt 20
Parafázó gépek szabályozható; dbja 6 frt. Szőlőültető fúrók, u. m 5 hüvelyk átmérője 5 frt. 6 hüvelyk átmérőjű 6 frt 8 hüvelyk átmérőjű 8 frt. Kovácsolt metsző olló, dbja 1 frt, 20 Kisebb metsző olló dbja 1 frt. Kerti ollók kisebb dbja 2 frt. 50 kr. Kerti olló két késsel fekete csont nyellel, drbja 5 frt. Kerti ollók pakfón nyellel két késsel, drbja 4 frt, kisebb kerti ollókk drbja 3 frt, Szőlőszedő olló drbja 1 frt. 20kr. Ojtókések, minden alakban, u. m. párosításhoz való fanyellel, drbja 80 kr, Ugyanolyan csontnyellel 1 frt. Két késsel fanyellel 80 kr Két késsel csontnyellel 1 frt. Nagyobb fajta drbja 1 lrt. 20 kr, Réz és pakfón belsővel 20 krral drágább Ojtókés cserélhető pengével, drbja 2 frt 50 kr. 3 frt. Hozzá való penge ollója 60 kr.

Összes műkéseim a legjobb aczélból készültek; érettük felelősséget vállalok; azon nagy kiterjedésű keresett folytáu, melyben az ország különböző részeiből részesültem, üzletemet úgy rendeztem be, hogy bármily tömeges megrendeléseknek eleget tehetek.

Nagyobb megrendelések árleengedésben részesülnek.

Javításokat elfogadok, gyorsan és jutányosan készítem el.

Blatniczky Imre.

Nyomatott Kohn L. könyvnyomdájában Gyöngyösön.